

ПАМ'ЯТІ ВІТАЛІЯ ФЕДОРОВИЧА ШУЛЬГИ – ВИДАТНОГО ВЧЕНОГО-ВУГІЛЬНИКА

ЛЕЛИК Б. Кандидат геолого-мінералогічних наук, генеральний директор ПВНЗ «Інститут Тутковського»

27 лютого на 83-му році життя, виморене важкою недугою, перестало битися серце видатної Людини, Вченого, геолога-вугільника, доктора геолого-мінералогічних наук, професора Віталія Федоровича Шульги.

Народився Віталій Федорович у селі Лизогубова Слобода Яготинського району Полтавської області у сім'ї службовців. Після закінчення школи вступив на гірничий, а згодом перевівся на геологічний факультет Київського політехнічного інституту. Завдяки старанності, працелюбності, відточену почуттю відповідальності став кращим студентом факультету. Тоді й розкрився його талант до наукової діяльності – інститут студент Шульга закінчив з відзнакою

Усе життя Віталій Федорович присвятив детальному дослідженню вугленосних формацій Європи та Азії. Свою активну виробничу та наукову діяльність розпочав на родовищах Підмосковного басейну.

У 30-річному віці захистив кандидатську дисертацію, у 42 – докторську. Більшу частину досліджень провів у Підмосковному, Донецькому, Кузнецькому, Карагандинському, Печорському, Львівсько-Волинському вугільних басейнах і вугільних родовищах Середнього та Південного Уралу й Західного Казахстану.

Розроблена Віталієм Федоровичем методика формаційного аналізу вугленосних відкладів зайняла чільне місце у вугільній геології й успішно використовується дослідниками до сьогодні.

Його феномен ґрунтувався на величезній працездатності, помноженій на талант ученого, в умінні зібрати, проаналізувати, систематизувати величезні масиви даних, щоб знайти раціональне зерно у вигляді закономірностей та схем, які дають ключ до пізнання вугленосних формацій басейнів. Результати досліджень науковця завжди базувалися на власному матеріалі, зібраному під час польових робіт.

В.Ф. Шульга

Останні 30 років Віталій Федорович працював у Інституті геологічних наук НАН України. Цей період відзначився блискучими успіхами у вивченні літо-, біо- та хроностратиграфії карбонової вугленосної формації Львівсько-Волинського басейну, кореляції елементів формації з материнським Люблінським басейном, та – найголовніше – створенням наукової школи.

У ході дослідження Львівсько-Волинського та Люблінського басейнів досягнуто визначних результатів, зокрема: встановлено нову межу між нижнім та середнім відділами карбону і визначено вік промислової вугленосної бужанської світи як ранньобашкирський; виділені та описані стратотипи трьох нових світ: тяглівської, любельської та ново-волинської; вперше біостратиграфічними дослідженнями визначено поширення відкладів з *Reticuloceras*; здійснено реконструкцію палеоклімату карбону Східно-Європейської платформи та визначено його роль у торфо-накопиченні. Таких успіхів удалося досягти завдяки поглибленому вивченню та картуванню осадових комплексів платформного чохла України; стратифікації та кореляції кам'яновугільних відкладів Східної та Західної Європи; розробці синоніміки вугільних плас-

тів; виявленню умов утворення і визначення перспектив вугленосності та промислового освоєння Львівсько-Волинського та прикордонної частини Люблінського басейнів. За результатами досліджень були підготовлені та опубліковані монографії «Атлас литогенетических типов и условия образования угленосных отложений Львовско-Волинского бассейна» (1992) та, разом із польськими колегами, «Корреляция карбоновых угленосных формаций Львовско-Волинского и Люблинского бассейнов» (2007). Усього вийшли друком понад 400 робіт Віталія Федоровича, з них дев'ять – монографії.

Віталій Федорович Шульга разом з ученими Польщі, Чехії, США брав участь у Міжнародному проєкті з вивчення зміни флори, палеогеографічних і палеокліматичних обстановок у Північній півкулі на межі нижнього та середнього карбону. Він також активно спілкувався з науковцями Росії, Білорусі, Китаю, працював експертом ВАКУ із захисту докторських дисертацій, членом редколегії журналу «Уголь України».

Віталій Федорович був багатогранною особистістю, великим оптимістом, життєлюбом. Крім наукової роботи цікавився мистецтвом, поезією, літературою... Любив та леліав свою сім'ю, тепло спілкувався та, за необхідності, допомагав рідним друзів. Із задоволенням працював на дачі, де з притаманною йому старанністю і любов'ю досяг неабияких успіхів у вирощуванні овочів та фруктів, якими завжди щедро пригощав друзів та колег.

У спогадах залишиться щира посмішка та доброзичливий і мудрий вираз обличчя. Як учень і близька людина Віталія Федоровича, сподіваюся, що талант та добрі зерна успіхів, зібрані ним у процесі проведених досліджень, ще довго будуть плодоносити у науковому світі, а прищеплені пагігці порад дадуть свої сходи у вдячних учнях.

Вічна йому пам'ять...